

EBZ: bankugintza, EBko bankuen batasuna, interes tasa negatiboak, deflazioa, eta ipuin batzuk

1. Bankugintza: beharrezko gogorapenak

Noizean behin, eta horrenbeste txorakeria entzun eta irakurri eta gero, komeni zaigu begiradaxo bat ondoko puntuei ematea:

- i) Banku publikoa ala pribatua?
- ii) Banku zentrala eta altxor publikoa
- iii) FDIC¹: proposamenak
- iv) FED: proposamenak
- v) Altxor Publikoa: proposamenak

Bankari guztientzako ikasgaiak:

- vi) Ingelesez:
<http://moslereconomics.com/wp-content/pdfs/Proposals.pdf>
- vii) Euskaraz:
<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/11/04/warren-mosler-ek-bankugintzaz/>

(Gogoratu: noizean behin irakur bi link horietan dagoena, ezjakintasun eta txorakeria guztien aurkako antidoto gisa.)

2. EBko 'bankuen batasunaz' hitz pare bat

Ortodoxiaren propaganda etengabekoa da. Ondorioz, ezjakintasunaren hedapena ildo beretik doa.

Propaganda: demagun EBko 'bankuen batasuna' delakoa.

- (i) Bla-bla-bla, alegia, hitzontzikeria hedatuz doa etengabe²

Ezjakintasuna: hedatuz doa etengabe, baita EBn ere³.

- (ii) "Nahiz eta EBn ez egon gobernu federalik, EBZ-k, Europako Banku Zentralak, nahi duen beste diru, beste euro, **zero interesean**, jaulki dezake. Hortaz, zertan ari gara? Zertan ari dira 'gure' politikariak, ekonomialariak eta abar? Zertaz informatzen dute 'gure' egunkariek? Ez dakit!"

Bankuen batasuna? Zertan ari dira?

---

¹ Ikus http://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Deposit_Insurance_Corporation.

² Euskarazko ereduak hemen daude:

a) http://crispyhiphop.comwww.berria.info/albisteak/66116/europako_batzordeak_bankuen_batasunaren_lehen_urratsa_egiteko_proposamena_aurkeztu_du.htm.

b) http://paperekoa.berria.info/harian/2014-03-21/016/001/banku_batasuna_euroa_sortu_zenetik_itun_esanguratsuena.htm.

c) http://www.berria.info/albisteak/89959/zer_da_banku_batasuna.htm.

³ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/10/02/ezjakintasuna-hedatuz-doa-etengabe/>.

Bi ohartxo:

- (a) DTMkoek EBko bankuen arazoez aspaldian abisatu zuten⁴
- (b) Warren Mosler ere horretaz aritu zen, gainera irtenbide bat proposatuz⁵

Mosler-en ildoak:

- (1) EBko bankuek EBZko gordailu aseguruak behar dute
- (2) Bankugintzaren gainbegiratzeak EBZren esku egon behar du
- (3) Solbentzia afera konponduko da baldin eta EBZk garantizatzen baditu EBko kideak diren herrialde guztiek dauzkaten gobernu zorrak
- (4) Baina aseguraturik, hortik aurrera, EBZk ez dituela garantizatuko gobernu zor berriak
- (5) Halaber, aseguraturik, hortik aurrera, EBko bankuek gobernu zor berriak ez dituztela erosiko ere

(Azken bi neurri horiek, "as a penalty for violators of the debt and deficit limits of the Stability and Growth Pact.")

EB dela eta, euroa dela medio, 'bankuen batasunaz' dela aitzakia, hitzen zorabioan arituko gara berriz ere? Noiz arte?

Quosque tandem?

Ba ote dakigu, benetan, nola funtzionatzen duen diruak? Nola funtzionatzen du euroaren banku jaulkitzaileak, EBZk?

Bai? Ziur?

Badaezpada ere, gogoratu ondoko link honetan dagoena⁶.

3. EBZ: interes tasa negatiboak

EBZ hasi da gordailu negatiboen tasaz eztabaidatzen.

Marshall Auerback-ek idatzi berri du gai horretaz⁷.

Nahiz eta Bundesbank-eko nagusi Jens Weidmate orain dela hilabete batzuk aurka egon, orain badirudi alde dagoela⁸.

Arazoa da ea horrelako neurriak enpresei eta familiei banku maileguz ematea hobetu dezakeen ala ez.

Auerback-ek argi dioenez, neurri horrek ez du maileguz ematea hobetuko, zio soil bategatik, kausazioa gaizki planteatuta dagoelako: *maileguez gordailuak sortzen dituzte*, ez alderantziz.

⁴ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/03/19/dtmkoek-aspaldian-abisatu-zuten/>.

⁵ Ikus <http://moslereconomics.com/2012/06/01/how-to-fix-the-euro-banking-system/>.

⁶ ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/03/18/bankugintza-beharrezko-gogorapenak/>.

Halaber, ikus hurrengo atalean dagoena.

⁷ Ikus *Negative Interest Rates Is Fiscal Austerity By Another Name:* <http://macrobits.pinetreecapital.com/negative-interest-rates-fiscal-austerity-another-name/>.

⁸ Ingelesez. "If you wanted to counter the consequences of a strong appreciation of the euro for the inflation outlook, negative rates would, however, appear to be a more appropriate measure than others..."

MMT-koek, hots, DMT-koek ezagutzen dutenez, katea maileguarekin hasten da, zeinak gordailua sortzen duen⁹.

Hiru aukera daude¹⁰:

- i) Mailegu-hartzaileak, berak zor diona atzera ordaintzen du
- ii) Mailegu-hartzailea ordaintze ezean dago
- iii) Gordailugileak aurrezten du

Auerback-ek aipatzen duenez, interes tasa negatiboek aurreztaileak zigortzen dituzte¹¹, hala egungo erretiratuak nola erretiro planak¹² ere.

Hori ikusita, hona hemen Auerback-en galdera: *Hori al da benetan Europak oraintxe behar duena?*

4. Beste euro krisi bat?

Gideon Rachman-ek beste euro krisi baten mehatxuz idatzi berri du lan labur baina sakon batean¹³.

Hona hemen Rachman-ek aipatzen dituen punturik garrantzitsuenak:

- (i) Alemaniako erakunde bik amore eman dute eta euroa salbatuta dago.
- (ii) Izan ere, euroa sustengatzen duten politikei bi erakunde alemaniarrek aurre egin diete: Bundesbank-ek eta Konstituzio auzitegiak.
- (iii) Baina badirudi Alemaniak onartu duela euroa, Alemaniako moneta izanik, ez dagoela Alemaniako erakundeen kontrolen menpe.
- (iv) Beste alde batetik, EBZ euroguneko herrialdeek jaulkitako bonoen azken baliabideko eroslea izan daiteke¹⁴. Hortaz, merkatuetan lasaitasuna hedatu zen.

---

⁹ Ingeleseaz: *“When a bank makes a loan, it creates the money out of thin air and credits the borrower, who usually turns around and buys something with that money, which the seller then deposits back in the bank (thus completing the circle of life). However, the borrower still holds a liability (the amounts owed) which mirrors a receivable that the bank holds.”*

¹⁰ Ingeleseaz. *“If the borrower pays back what he owes, everything is fine. If the borrower defaults, the receivable is written down, and the bank’s equity is written down as well. The bank makes a credit decision when it makes the loan. Investors make an investment decision based on their assessment of the bank’s wisdom in making credit decisions when they decide to invest in the bank. Since depositors are not and should not be making an investment or credit decision when they choose to save, they should not have those responsibilities put upon them (which happens to a limited degree today via FDIC insurance).”* FDIC: http://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Deposit_Insurance_Corporation.

¹¹ Hona zioa, ingelesez: *“First the very low interest rate environment forces current retirees who rely on interest income to support themselves to reduce their spending. More importantly the low rate environment plays havoc with retirement planning for both individuals and pension plans.”*

¹² Ingeleseaz: *“For example, individuals planning for retirement have to assume lower rates of return on their investments, and, therefore, if they want to achieve a target amount of assets in the future they have to save more today. Saving more today means buying less stuff today and that works against the demand effects implied by low interest rates. One way to save more is for older workers to stay in the labor force longer. In fact the only growing segment by age in employment during the past few years has been in the over 55 years of age category. By working longer, older workers are blocking the way for young workers who are now locked out of the labour market.”*

¹³ Ikus Courts, voters and the threat of another euro crisis: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/ad524ca8-9031-11e3-a776-00144feab7de.html?siteedition=intl#axzz2v1RJJvnB>.

¹⁴ Warren Mosler-ek aspaldian proposatu zuen aukera hori: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2011/10/07/europar-batasuneko-eta-ebko-estatu-desberdinetako-bonoak-mosler-bonoak/>. Beste alde batetik, jadanik ikusia dugu Europar Batasunerako Mosler-

- (v) 2012an EBZ-k horrelako neurria iragarri zuenean, euro krisian bira puntu bat izan zen, *“preventing the borrowing costs of Italy and Spain from soaring to unbearable levels.”*
- (vi) Alemaniako auzitegiaren ebazpena ezagututa, agian EBZ-ko nagusia Mario Draghi-k *quantitative easing* (QE)¹⁵ bezalako politika bat EBn jartzeko ausartuko luke, nahiz eta Mosler-ek dioen moduan, QE ekonomian zerga bat izan¹⁶.
- (vii) Hala ere, euroaren kontraerasoa gehitzen ari da Frantzia, Italian eta Espainian.
- (viii) Europako maiatzeko hauteskundeak kontraeraso horren froga bat izango da, Suitzan berriki gertatu zen bezala.
- (ix) Krisi ekonomikoak kaltetu egin du euroa eta moneta bakarreko politikaren akatsak agerian utzi ditu.
- (x) Akatsik handiena eurogunerako **aurrekontu handiaren gabezia** da, baita beste moneta federal guztietan dagoen transferentzia batasunaren gabezia ere.
- (xi) Ahulezia hori konpontzeko **europar estatu bat behar da**, alegia, **Europako Estatu Batuak** (EEB) eraikitzea¹⁷.

5. Deflazioaz hitz bi

Deflazioa dela eta, jadanik zertxobait ikusia dugu:

- i) Mailegatzeak ekonomia errealari eragin behar dio, ez jadanik existitzen diren aktibo, bono, titulu eta abarrei.
Izan ere, aktiboen inflazioak deflazioa dakar¹⁸. Ondorioz, langabezia handituz doa. Eta, gure ustez, lanpostu berriak dira susperraldiaren indize argi eta garbi bakarra.
- ii) Orain arte esan digute, aspertu arte!, ezin zuela EBZ-k dirua banatu inflazio arriskua zegoelako...

Baina, *“Deflazioaren mamua ere bueltaka dabil zenbait herrialdetan”*¹⁹.
- iii) Deflazioa ahuleziak sortzen du, ez alderantziz²⁰.

Deflazioa dementzia edo nola ekonomialariek eta kazetariak ez dakite ezer finantzaz²¹:

- a) Prentsaren iritzia. Europaren mehatxu berria: deflazioa²²

---

ek proposamen ederra: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/05/21/warren-mosler-en-proposamenak/>.

¹⁵ QE: http://en.wikipedia.org/wiki/Quantitative_easing.

¹⁶ QE is a tax on the economy: <http://moslereconomics.com/2013/10/07/qe-is-bad-for-banks/>. Halaber, ikus <http://softcurrencyeconomics.com/2013/05/23/qe-is-a-tax-not-a-stimulus/> eta <http://softcurrencyeconomics.com/2013/05/24/understanding-tapering-qe/>.

¹⁷ Sistema federalaz, ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/09/20/sistema-federalak/>.

¹⁸ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/fire-sua-ote-3;> <http://michael-hudson.com/2004/06/saving-asset-price-inflation-and-debt-induced-deflation> eta <http://es.scribd.com/doc/102059516/Ekonomia-irudietan>.

¹⁹ ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/01/10/kristalezko-bolatxo-mirariak-ama-birjina-eta-antzekoak/>,

²⁰ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/01/28/euroaz-haratago-beyond-the-euro/> ----
--> <http://moslereconomics.com/2014/01/16/lagarde-quote/>: *“They seem to think deflation causes weakness, rather than the other way around.”*

²¹ Ikus <http://neweconomicperspectives.org/2014/04/deflation-dementia.html>.

²² Ingelesez: *“...Europe now faces a new kind of economic threat — deflation, a protracted drop in prices that can snuff out growth for years...”*

- b) Bill Black-en erantzuna: ez, Europak jasaten du 2008an zeukan errealitatea bera, oro har, eskari eskasa²³

Izan ere, Black-en ustez, EZB-ko nagusi Mario Draghi Bangladesh-erako bidearen diseinatzailea da²⁴, hego Europako langileek hangoekin 'arrakastaz' lehiatzeko esperantzaz.

Eta Espainiari dagokionez, prentsak aipatzen duena²⁵ kontuan edukiz, Black-ek behin eta berriz aipatzen ditu ekonomialariak eta kazetariak probokatzailerik huts gisa²⁶
Deflazio Dementia hedatu da!

Hortaz?

Please, don't take into account what the Basque economists and journalists say about the 'European crisis and deflation'. They don't know what are talking about, have no idea at all and are just talking plain nonsense!!!

6. Ipuinak

Ez lo egiteko euskal ipuinak, haur txikientzat beste mutiko, neskato eta zein helduentzat ere:

- a) Krisia gairidituz doa
- b) Krisia sei urte barru edo gairiditzen hasiko gara
- c) EB deflazioan dago
- d) EBn inflazio arriskua dago
- e) Zirkulu karratua: inflazioa gehi deflazioa

Beharrezko teknologia ipuin horietaz guztiez jabetzeko: ama birjinarekin kontaktu estua izatea edo/eta kristalezko bolatxoari etengabeko begiradak ematea.

Ongi lo egiteko erremedioa bost hitzetan:

---

²³ Ingelesez: "No, *the eurozone suffers the same reality that it has been the victim of since 2008 – grossly insufficient demand.*"

Eta gehiago: "...*The eurozone is not facing a "new" (underlying) problem and the problem is not some future "threat" but a long extant reality...*"

Gehi: "... *problem the eurozone is suffering from is not "new" and it is not simply a potential "threat," but instead is the same problem besetting the eurozone for the last six years that has been made far worse by the troika's quack austerity programs.*"

²⁴ Ingelesez: "...*Draghi is one of the leading designers of the "Road to Bangladesh" strategy in which the working classes of the European periphery are extorted into cutting their wages to the point that they can compete "successfully" with workers in Bangladesh and other much poorer nations.*"

²⁵ Ingelesez: "*The AP story admits that Spain is one of the eurozone nations suffering from deflation.*"

²⁶ Ingelesez. "...*The trolls are telling us that deflation is a financial catastrophe that can cripple a nation for two decades. The trolls tell us that the eurozone's reported inflation rate is so low that the real inflation rate may already be negative – deflation may have begun, on average, in the eurozone. The trolls are telling us that the eurozone's fourth largest economy, Spain, is already suffering deflation and that their most hopeful scenario under existing austerity policies is that Spain will be in economic crisis for a total of nearly two decades.*"

Eta hemen: "...*The troika-trolls and the financial journalists (that regurgitate their drivel) are preaching a narrative that is so obviously demented that it tells us a great deal about the political class and economists as well. The trolls and journalists know they can get away with creating a narrative in which it is difficult to judge whether its failure to pass even the most basic test of logic or its depravity for its conscious effort to remove completely gratuitous human suffering from the tale is the most offensive aspect of the enterprise.*"

<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2011/12/07/ekonomia-bost-hitzetan/>

Patxadaz lo egiteko, Eurolandiarako proposamen dotoreak:

- a) Warren Mosler-en proposamen dotorea, euroa erabiliz:
<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/05/21/warren-mosler-en-proposamenak>
- b) Teklatuaren bidez...: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/06/20/teklatuaren-bidez>
- b) Teklatuaren bidez...:
<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/06/20/teklatuaren-bidez-eurolandian-ere/>

Amets eder eta gauzagarrian lo egiteko, EHrako proposamen zehatza:

<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/03/19/espainiako-bankua-eta-baskongadak/>

Eztabaida ditzagun arlo desberdin horietarako proposamen ezberdinak, eta ahantz ditzagun, arren eta betiko, hemengo ekonomialariek, politikariek eta kazetariek, behin eta berriz, aldarrikatzen dituzten hiper-ortodoxian eta ezjakintasun sakonean oinarritzen diren planteamenduak.

Mesedez, arren, faborez, nahikoa da!

7. Huntaz, hortaz eta hartaz

Txillardegi adiskidea gogoratu, *'Huntaz eta Hartaz'* delakoaz haratago...

Ezaguna zen *'Herrien Liga'* izeneko mugimendua EHn.

Ezaguna zen *'Bai independentziari'* izeneko mugimendua EHn.

Ezaguna da, gutxienez zenbait txokotan, nortzuek bultzatu, gero oztopatu eta geroago lurperatu zituzten bi mugimendu horiek.

Orain, eztabaidarako puntuak, bertsolaritzan arituko bagina bezalaxe...

E-posta batetik hartua:

"(...) helburua (...) autodeterminazioa, eta batez ere, beronen praktika Eskozian, Katalunian, Euskal Herrian, eta oro har Europar Batasunean, aztertzea... (...)

Zehazki, zer proposatzen da (dute, dugu) INDEPENDENTZIArako esparru hauetan guztietan: ekonomian, politikan zein nahi dituzuen edozein arlotan?

(...) jakin behar dena hauxe da: praktikan, zeintzuk dira proposatzen diren aukerak?

Kasurako, ekonomian:

Moneta propioa ala euroa?

Euroan, Espainia *una grande y libre*-n eta Frantziaren *la grandeur de la France*-n egotea, ala Kosovon, Montenegron gertatu dena aztertzea eta antzekoa bultzatzea?

Hori ez dute (...) eztabaidatzen (...).”

Beraz?

Ez al du merezi gai horretaz eztabaidatzeak?

Ez al gara gai gu geu, euskaldunok, EHren independentziaz eztabaidatzeko? Zer dela eta?

Noiz eztabaidatuko dute? Nork? Non?

Noiz arte horrela? *Quosque tandem?*

“Katalunia, geroari begira, eta Euskal Herria, berriz, iraganari lotua. Gatazkaren zauriak konpontzeko premia ez da aitzakia, bestelako dinamikak abiatzeko benetako eragozpena baizik.” (Imanol Murua)

“Oraingo eztabaida ez da independentzia bai ala ez. Gauza sakonagoak landu behar ditugu.” (Andoni Ortuzar)

“Aunque la izquierda abertzale la constituyeran solo cuatro, debería tener un plan, un proyecto, una hoja de ruta, un contacto constante con otras fuerzas y un recorrido por todo el mundo para dar a conocer sus objetivos.” (Javier Sádaba)